

Obsah

1 Úvod	9
1.1 Význam předmětu výchova ke zdraví	10
2 Zdraví a jeho determinanty	11
2.1 Definice zdraví	11
2.2 Faktory vnitřního a vnějšího prostředí	14
2.3 Základní determinanty ovlivňující zdraví člověka – Diamantový model příčin nemocí	18
Kontrolní otázky a úkoly	20
3 Výchova ke zdraví	21
3.1 Cíl zdravotní výchovy	21
3.2 Formy a metody výchovy ke zdraví	21
3.3 Úkol zdravotní výchovy	22
3.4 Metody a formy zdravotní výchovy	22
3.5 Zásady výchovy ke zdraví	23
Kontrolní otázky a úkoly	24
4 Podpora zdraví a prevence	25
4.1 Podpora zdraví	25
4.2 Prevence	27
4.3 Preventivní prohlídky – obsah a časové rozmezí	28
5 Screening	32
5.1 Screening prevence karcinomu prsu	32
5.2 Screening kolorektálního karcinomu	33
5.3 Screening karcinomu děložního hrdla	34
6 Dispenzární péče – dispenzarizace	35
7 Zdravotně sociální prevence	37
Kontrolní otázky a úkoly	38

8	Zdravý způsob života	39
8.1	Vymezení pojmu životní styl	39
8.2	Odpovědnost za vlastní zdraví	40
8.3	Oblasti zdravého způsobu života	41
8.4	Výživa (racionální)	42
8.5	Tělesná aktivita	47
8.6	Mentální hygiena	49
	Kontrolní otázky a úkoly	51
9	Rizikové faktory ovlivňující zdraví	52
9.1	Stres (psychická zátěž)	52
9.2	Kouření	55
9.3	Alkohol	57
9.4	Drogy	58
9.5	Pohlavní nemoci	62
9.6	Šikanování	63
9.7	Gamblerství	64
9.8	Dopravní a jiné úrazy	65
9.9	Sebevražednost	67
9.10	Obezita	68
9.11	Možnosti prevence ve všech oblastech	69
	Kontrolní otázky a úkoly	70
10	Prostředí – ekologie	71
10.1	Člověk a životní prostředí	71
	Kontrolní otázky a úkoly	73
11	Programy podpory zdraví	74
11.1	WHO – Světová zdravotnická organizace	74
11.2	Program WHO, Národní program	75
	Přehled cílů Zdraví 21	76
11.3	Regionální programy (programy podpory zdraví)	82
11.4	Zdravotní stav obyvatelstva v ČR	85
	Kontrolní otázky a úkoly	88

12 Etické zásady práce zdravotníka	89
12.1 Etika práce sestry	90
12.2 Etika sociální práce	92
12.3 Komunikace	93
Kontrolní otázky a úkoly	97
12.4 Ekvita	97
13 Demografický vývoj a stárnutí populace	99
13.1 Problematika zdravotně sociální péče a prevence ve stáří	99
13.2 Zdravé stárnutí a preventivní péče ve starším a pokročilém věku	100
14 Literatura	103
Rejstřík	106

čím součástí širšího lékařského systému. Proto péče o zdraví a stárnutí je přívada také společností. Péče o zdraví je široce pojetý souhrn zdravotnických, organizačních, ekonomických, výchovných a dalších prostředků, opatření a aktivit, jejichž smyslem je chránit, upravit, udržet a zlepšit lidskou zdraví. Těžiště péče o zdraví spočívá v rodině a obcích, na pracovištích. Ty zdravotní problémy, jejich řešení představuje ve zdravé občanské společnosti, se stávají předmětem profesních zdravotnických akcí.

Není-li možné přistoupit k této pochopitelně karnou postupu stárnutí a potřebné informace o zásadách zdravého životního stylu, který je důležitou součástí primární prevence jako základní kategorie pro začlenění záležitostí zdravotní péče ke zdraví se postávají představení a systémů péče o zdraví. Seznam zaměřenosti učebnice předmetu „Vychová ke zdraví“ může přispět nejen k podpoře zájmu o zdravotní péči, ale také, výjima středních zdravotnických škol, může být podkladem ke studiu pro bakanat a na výše učebních školách. Publikace o otázkách studující nejen k ovlivňování zdraví, ale také k prevenci a řešení existující zdravotně sociálních patologických jevů v průběhu života člověka.